

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(valituksia käsittelevä jaosto)

23 päivänä toukokuuta 2007*

Asiassa T-223/06 P,

jossa on kyse valituksesta Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen (toinen jaosto) asiassa F-102/05, Eistrup vastaan parlamentti, 13.7.2006 antamasta määräyksestä (Kok. H. 2006, s. I-A-1-89 ja II-A-1-329) ja jossa vaaditaan kyseisen määräyksen kumoamista,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään H. von Herten ja L. Knudsen,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Ole Eistrup, Euroopan parlamentin virkamies, kotipaikka Knebel (Tanska), edustajinaan asianajaja S. Hjelmberg ja asianajaja M. Honoré,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(valituksia käsittelevä jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit M. Jaeger, J. Pirrung, M. Vilaras ja H. Legal,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä olevan 9 artiklan mukaisesti esittämällään valituksella parlamentti vaatii kumottavaksi Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen asiassa F-102/05, Eistrup vastaan parlamentti, 13.7.2006 antamaa määräystä (Kok. H. 2006, s. I-A-1-89 ja II-A-1-329; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla virkamiestuomioistuin hylkäsi tutkimatta jättämistä koskevan väitteen, jonka parlamentti oli esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen, jota Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen perustamisesta 2.11.2004 tehdyn neuvoston päätöksen 2004/752/EY, Euratom (EUVL L 333, s. 7) 3 artiklan 4 kohdan nojalla sovelletaan mutatis mutandis virkamiestuomioistuimeen, 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan rikkomisen perusteella siitä syystä, että sen sijaan, että ensimmäisessä oikeusasteessa kantajana olleen asianosaisen asianajaja olisi allekirjoittanut kannekirjelmän käsin, siinä oli ainoastaan kyseisen asianajajan allekirjoituksen toisintava leima.

Menettely ensimmäisessä oikeusasteessa

- 2 Eistrup vaati alun perin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 20.10.2005 nostetulla kanteella yhtäältä kumottavaksi 13.12.2004 tehtyä päätöstä, jolla parlamentti oli määrittänyt kantajan mukaan liian pieneksi sen korvauksen määrän, joka kantajalle oli suoritettava siitä syystä, että kantajan palaaminen työtehtäviin hänen henkilökohtaisista syistä myönnetyn virkavapaansa päätyttyä oli viivästynyt, ja 12.7.2005 tehtyä päätöstä, jolla hylättiin 13.12.2004 tehdystä päätöksestä tehty valitus, ja toisaalta parlamentin velvoittamista korvaamaan hänelle aiheutunut vahinko.
- 3 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan todettua, että kannekirjelmässä oli leima, jolla toisinnettiin Eistrupin asianajajan allekirjoitus, hän pyysi 25.10.2005 päivätyllä kirjeellä mainittua asianajajaa esittämään huomautuksensa siitä, noudatettiinko asiassa työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan määräyksiä, joiden mukaan ”jokaisen oikeudenkäyntiasiakirjan alkuperäiskappaleen on oltava asianosaisen asiamiehen tai asianajajan allekirjoittama”.
- 4 Eistrupin asianajaja vahvisti 5.11.2005 päivätyissä huomautuksissa olevansa kannekirjelmään merkityn allekirjoituksen tekijä. Hän lisäsi myös, että asiassa tulee Tanskan oikeuden tavoin hyväksyä kyseisenlainen allekirjoitustapa.
- 5 Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaaja antoi parlamentille tiedoksi kannekirjelmän ja kopion edellä mainituista huomautuksista.
- 6 Parlamentti esitti erillisellä, 15.12.2005 jätetyllä asiakirjalla työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan nojalla oikeudenkäyntiväitteen. Kantaja toimitti huomautuksensa tästä väitteestä 10.4.2006.

- 7 Päättöksen 2004/752 3 artiklan 3 kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siirsi 15.12.2005 antamallaan määräyksellä nyt esillä olevan asian virkamiestuomioistuimeen. Kanne kirjattiin virkamiestuomioistuimen kirjaamossa asianumerolla F-102/05.
- 8 Virkamiestuomioistuimen pyynnöstä Eistrupin asianajaja toimitti 16.6.2006 virkamiestuomioistuimen kirjaamoon kannekirjelmästä omakätisesti allekirjoitetun version.
- 9 Tässä tilanteessa virkamiestuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella määräyksellä parlamentin esittämän oikeudenkäyntivaihteen.

Valituksenalainen määräys

- 10 Muistutettuaan ensin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa T-37/98, FTA ym. vastaan neuvosto, 24.2.2000 antamassaan määräyksessä (Kok. 2000, s. II-373; jäljempänä asiassa FTA annettu määräys) tulkinnut työjärjestyksensä 43 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa siten, että siinä edellytetään kantajan asianajajan omakätistä allekirjoitusta, virkamiestuomioistuin myönsi, että se, että Eistrupin asianajaja oli käyttänyt allekirjoituksensa toisintavaa leimaa, muodosti sääntöjenvastaisuuden. Virkamiestuomioistuimen mukaan kannekirjelmän jättämisvaiheessa todettu tällainen sääntöjenvastaisuus ei kuitenkaan voinut johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen, kun asian olosuhteet otettiin huomioon (valituksenalaisen määräyksen 22–24 kohta).
- 11 Tältä osin virkamiestuomioistuin katsoo valituksenalaisen määräyksen 25 kohdassa, että Eistrupin asianajajan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan 25.10.2005 päivättyyn kirjeeseen antamassaan vastauksessa esittämät selvitykset

eivät jättäneet pienintäkään epäilystä siitä, että kyseinen asianajaja todella oli allekirjoittanut kannekirjelmän. Tältä osin virkamiestuomioistuin viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-34/02, Le Levant 001 ym. vastaan komissio, 22.2.2006 antamaan tuomioon (Kok. 2006, s. II-267, 56 kohta), jossa oli kyse työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesta valtuutuksesta, jonka oikeushenkilön edustaja oli antanut asianajajalle kanteen nostamiseksi ja joka oli allekirjoitettu leimalla.

- 12 Riidanalaisen määräyksen 26 kohdassa virkamiestuomioistuin muistuttaa, että Eistrupin asianajajan esittämien selvitysten jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaaja antoi kannekirjelmän tiedoksi parlamentille. Virkamiestuomioistuin lisäsi vielä määräyksen 27 kohdassa, että se oli vastaanottanut Eistrupilta kannekirjelmästä hänen asianajajansa omakätisesti allekirjoittaman version.
- 13 Valituksenalaisen määräyksen 28 kohdassa virkamiestuomioistuin toteaa, ettei parlamentti ollut maininnut mitään seikkoja, joilla osoitettaisiin, että puolustautumisoikeuksia loukataan, mikäli kanteen todettaisiin täyttävän työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaiset tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset.
- 14 Virkamiestuomioistuin katsoi esillä olevan asian olosuhteiden valossa täten, että kanteen tutkimatta jättäminen kyseessä olevan kaltaisen menettelyllisen edellytyksen noudattamatta jättämisen johdosta, jolla ei ole merkittävää vaikutusta lainkäyttöön, olisi omiaan loukkaamaan suhteettomasti perusoikeutta, joka koskee Eistrupilla olevaa oikeutta tuomioistuinkäsittelyyn, erityisesti, koska kyse on ensimmäisestä oikeusasteesta (valituksenalaisen määräyksen 29 kohta).
- 15 Valituksenalainen määräys annettiin parlamentille tiedoksi 17.7.2006.

Valitus

Menettely

- 16 Parlamentti esitti nyt käsiteltävänä olevan valituksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 23.8.2006 jättämällä valituskirjelmällä.
- 17 Työjärjestyksen 146 artiklassa määrätään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien antamisen jälkeen esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ja asianosaisia kuultuaan päättää ratkaista valituksen ilman suullista käsittelyä, jollei joku asianosaisista esitä pyyntöä, jossa yksilöidään syyt siihen, miksi hän haluaa tulla kuulluksi. Tämä pyyntö on esitettävä kuukauden kuluessa siitä, kun asianosaiselle on ilmoitettu kirjallisen käsittelyn päättymisestä.
- 18 Eistrup pyysi 10.11.2006 jättämässään vastineessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään istunnon pitämistä, ”kun otetaan huomioon se, että riidanalaisen muodollisuuden merkitys [Eistrupin] ja hänen parlamenttia vastaan nostamansa kanteen kannalta [on] ratkaiseva”.
- 19 Tämä pyyntö on hylättävä yhtäältä, koska se on ennenaikainen työjärjestyksen 146 artiklan määräyksiin nähden, ja toisaalta, koska siinä ei esitetä konkreettisesti ja täsmällisesti syitä siihen, miksi Eistrup halusi tulla kuulluksi.
- 20 Parlamentti pyysi 6.12.2006 päivätyllä kirjelmällä työjärjestyksen 143 artiklan mukaisesti lupaa toimittaa vastauskirjelmiä. Tämä pyyntö hylättiin 13.12.2006 tehdyllä päätöksellä. Kirjallinen menettely päätettiin samana päivänä.

- 21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (valituksia käsittelevä jaosto) totesi esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella, etteivät osapuolet olleet esittäneet pyyntöä istunnon pitämisestä kirjallisen käsittelyn päättymisen ilmoittamisesta alkavan kuukauden määräajan kuluessa, ja päätti työjärjestyksen 146 artiklan mukaisesti ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

Asianosaisten vaatimukset

- 22 Parlamentti vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen määräyksen
 - ratkaisee asian lopullisesti todeten oikeudenkäyntiväitteen olevan perusteltu
 - jättää kanteen tutkimatta
 - määrää oikeudenkäyntikuluista lain mukaisesti.

- 23 Eistrup vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

- ensisijaisesti hylkää valituksen

- toissijaisesti palauttaa asian virkamiestuomioistuimeen

- velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asianosaisten lausumat

- 24 Parlamentti esittää valituksensa tueksi yhden valitusperusteen, joka koskee sitä, että virkamiestuomioistuin rikkoi yhteisön oikeutta. Valitusperuste on kaksiosainen ja perustuu työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan rikkomiseen ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen.
- 25 Valitusperusteen ensimmäisessä osassa parlamentti katsoo, että virkamiestuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, koska se ei ole jättänyt Eistrupin nostamaa kannetta tutkimatta työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan rikkomisen johdosta, vaikka Eistrupin asianajaja ei ollut merkinnyt omakätistä allekirjoitusta kannekirjelmään.
- 26 Mitä tulee virkamiestuomioistuimen viittaukseen edellä mainitussa asiassa Le Levant 001 ym. vastaan komissio annettuun tuomioon, parlamentti korostaa, että kyseisessä tuomiossa oli kyse työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan b alakohdasta eikä sen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta. Parlamentin mukaan mainitun 44 artiklan 5 kohdan b alakohdan rikkominen on 44 artiklan 6 kohdan mukaan korjattavissa, kun taas korjaamisesta ei ole määrätty mitään siinä tilanteessa, että rikkominen kohdistuu 43 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan, joka koskee vaatimusta siitä, että osapuolen asianajajan on allekirjoitettava alkuperäiset oikeudenkäyntiasiakirjat. Mainittu tuomio ei täten ole merkityksellinen nyt esillä olevassa asiassa.

- 27 Sikäli kuin virkamiestuomioistuin toteaa valituksenalaisen määräyksen 25 kohdassa, että ”kantajan asianajaja todella on kanteen allekirjoittaja”, ja tällä toteamuksella annetaan ymmärtää, että asianajaja todella on kanteen allekirjoittaja, koska hän on itse merkinnyt allekirjoitusta vastaavan leiman alkuperäiseen kannekirjelmään, parlamentti pohtii leiman käytön hyödyllisyyttä kannekirjelmän omakätisen allekirjoituksen sijasta, mikäli kyseinen henkilö on tilanteessa läsnä. Joka tapauksessa jälkikäteen on mahdotonta varmistua varmuudella siitä, että asianajaja kannekirjelmän lähettämishetkellä todella on vahvistanut olevansa kannekirjelmän sisällön takana.
- 28 Valitusperusteen toisessa osassa parlamentti moittii virkamiestuomioistuinta siitä, että se on loukannut oikeusvarmuuden periaatetta, koska se on jättänyt noudattamatta työjärjestyksen määräyksiä, jotka koskevat kanteen tutkittavaksi ottamista. Missään yhteisön oikeuden säännöksessä tai määräyksessä ei rajoiteta oikeutta vedota työjärjestyksen rikkomiseen ainoastaan niihin tilanteisiin, joissa tällä rikkomisella on loukattu puolustautumisoikeuksia. Allekirjoitusta koskeva vaatimus on tutkittavaksi ottamisen edellytys samalla tavoin kuin menettelyllisten määräaikaisten noudattaminen ja täten virkamiestuomioistuin ei voi vedota suhteellisuusperiaatteeseen ja asianosaisten oikeuteen saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa voidakseen olla soveltamatta työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.
- 29 Eistrup toteaa vastauksena, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksessä tai siihen viittaavissa teksteissä ei täsmennetä, kuinka ”allekirjoitus” on ymmärrettävä. Lisäksi asiassa FTA annetussa määräyksessä tai missään muussakaan tuomioistuinratkaisussa ei esitetä selkeää määritelmää kyseisestä käsitteestä ja vielä vähemmän ”omakätisen allekirjoituksen” käsitteestä. Lisäksi eräissä oikeusjärjestyksissä, kuten Tanskan oikeusjärjestyksessä, leiman käyttö on yleisesti hyväksyttyä oikeudenkäyntiasiakirjojen yhteydessä. Joka tapauksessa asiassa on tapahtunut anteeksiannettava erehdys, ja täten kannetta ei voida jättää tutkimatta.
- 30 Tältä osin Eistrup väittää ensinnäkin, että työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdassa ei millään tavoin täsmennetä, onko kannekirjelmän allekirjoituksen täytettävä tietyt muotovaatimukset. Hän lisää, että asianosaisille osoitettujen käytännön ohjeiden (EYVL 2002, L 87, s. 48) (I kohdan 2 alakohta) mukaan ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimien ei sähköpostitse toimitettujen asiakirjojen yhteydessä hyväksy ”tietokoneella luotua” allekirjoituksen näköiskappaleita. Sitä vastoin mainitulla kohdalla ei estettä käsin luodun allekirjoituksen näköiskappaleen toimittamista. Mitä tulee 3.3.1994 annettujen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden (EYVL L 78, s. 32), joita on muutettu viimeksi 5.6.2002 (EYVL L 160, s. 1), 6 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan kirjaaja voi hyväksyä ainoastaan sellaiset asiakirjat, joissa on kyseisen asianosaisen asianajajan tai asiamiehen alkuperäinen allekirjoitus, Eistrup katsoo, että mainitusta kohdasta ei saada mitään selkeää ajatusta siitä, kuinka ”allekirjoitus” tai ”alkuperäinen” allekirjoitus on ymmärrettävä.

- 31 Eistrupin mukaan näin ollen on pohdittava fyysisen allekirjoituksen merkitystä. Tällä pyritään takaamaan allekirjoitetun asiakirjan sisällön autenttisuus, eheys ja kiistaton luonne ja erityisesti vakuuttamaan vastaanottaja siitä seikasta, että allekirjoituksen on merkinnyt määrätty henkilö eli allekirjoitusta vastaava henkilö. Eistrup katsoo tämän johdosta, että leiman käytön on katsottava – ainakin Tanskassa – täyttävän nämä edellytykset ja täten sitä on pidettävä vastaavanlaisena kuin kuulakärki- tai mustekynällä tehtyä omakätistä allekirjoitusta. Lisäksi myös sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) pitää allekirjoituksen näköiskappaleen käyttöä hyväksyttävänä allekirjoitustapana (asia T-6/05, DEF-TEC Defense Technology v. SMHV – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR), tuomio 6.9.2006, Kok. 2006, s. II-2671, 3 kohta).
- 32 Tällaisen leiman väärinkäytösvaaraa koskeva ongelma on Tanskan oikeudessa ratkaistu siten, että allekirjoituksen näköiskappaleen käyttäjälle on asetettu velvollisuus todistaa, että väärinkäytös tietyssä tapauksessa on tapahtunut. Täten leimalla merkittyyn allekirjoitukseen sovelletaan alkuperäisolettamaa. Toisin sanottuna allekirjoituksen näköiskappaleen käyttäjä kantaa leiman käyttöön liittyvän vastuun. Lisäksi vaara allekirjoituksen väärentämisestä ei koske ainoastaan leiman käyttöä vaan myös kuulakärkikynällä tehtyjä allekirjoituksia.
- 33 Tässä yhteydessä Eistrup korostaa, ettei parlamentti ole missään vaiheessa kiistänyt sitä, että Eistrupin asianajaja oli saanut valtuutuksen Eistrupin edustamiseksi, että kyseinen asianajaja todella oli laatinut kannekirjelmän tai että samainen asianajaja oli merkinnyt allekirjoituksen näköiskappaleen.

- 34 Toiseksi Eistrup kiistää parlamentin väitteen, jonka mukaan edellä mainitussa asiassa Le Levant 001 ym. vastaan komissio annettuun tuomioon ei voitaisi vedota, koska siinä oli kyse asiakirjasta, jonka puutteellisuudet voitiin – toisin kuin nyt esillä olevassa asiassa – työjärjestyksen 44 artiklan 6 kohdan nojalla korjata. Eistrup korostaa, että mainitussa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim ei suinkaan pitänyt korjaamista tarpeellisena vaan katsoi, että työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohtaa ei ollut rikottu, koska leimalla merkitty allekirjoitus valtuutuksessa, jonka asiakas oli antanut asianajajalleen, oli täysin pätevä. Kyseinen tuomio on merkityksellinen nyt esillä olevan asian kannalta, koska kirjaajan ohjeiden 7 artiklan 3 kohdasta ilmenee selvästi, että työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti esitettäviin asiakirjoihin on sisällytettävä asianajajalle annettu valtakirja, jonka on ”allekirjoittanut” kyseisen oikeushenkilön edustaja. Jotta kyseinen valtakirja olisi pätevä, sen on täten täytettävä allekirjoitusta koskeva edellytys. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on kuitenkin edellä mainitussa asiassa Le Levant 001 ym. vastaan komissio antamassaan tuomiossa hyväksynyt leiman käytön.
- 35 Asiassa FTA annetun määräyksen osalta Eistrup väittää, että kyseiseen määräykseen johtaneessa asiassa ratkaiseva kysymys oli sen selvittäminen, saattoiko muu henkilö kuin kantajien asianajaja pätevästi allekirjoittaa kannekirjelmän hänen nimissään, eikä sen ratkaiseminen, kuinka mainittu allekirjoitus oli kannekirjelmään merkittävä. Kyse on täten sivuhuomautuksesta sikäli kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on tulkinnut työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohtaa siten, että siinä edellytetään ”omakätistä allekirjoitusta” Lisäksi jättämällä täsmentämättä, miten ”omakätinen allekirjoitus” oli ymmärrettävä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on jättänyt ratkaisematta kysymyksen siitä, voitiinko leiman käyttöä pitää pätevänä allekirjoitustapana.
- 36 Kolmanneksi Eistrup väittää, että leiman käyttöä on ainakin Tanskassa pidettävä pätevänä fyysisenä allekirjoituksena ja musteella kirjoitettuun allekirjoitukseen verrattavana. Tilanne on näin esimerkiksi esitettäessä oikeudenkäyntiasiakirjoja tanskalaisissa tuomioistuimissa.

37 Neljänneksi Eistrup väittää, että joka tapauksessa leiman käyttöä hänen asianajajansa toimesta on pidettävä anteeksiannettavana erehdyksenä. Tältä osin hän vetoaa seuraaviin seikkoihin:

- yhteisön oikeudessa ei ole selvästi määritelty käsitettä ”allekirjoitus” eikä käsitettä ”alkuperäinen” allekirjoitus

- käytännön ohjeissa asianosaisille kielletään ainoastaan tietokoneella luodun allekirjoituksen näköiskappaleen käyttö

- yhteisön oikeuskäytännön mukaan oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan allekirjoittaa leimalla, kunhan asiassa ei ole mitään epäilystä siitä, että tekijä on vahvistanut olevansa kannekirjelmän sisällön takana ja että hänellä on pätevä valtuutus

- nyt esillä olevassa asiassa ei ole mitään epäilystä kannekirjelmän laatijan henkilöllisyydestä

- allekirjoituksen toisintavan leiman käyttö on Tanskassa sallittua

- esillä olevan kanteen tutkimatta jättäminen olisi äärimmäisen vakava toimi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 38 Valituksellaan parlamentti moittii virkamiestuomioistuinta siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen soveltaessaan työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, sellaisena kuin sitä tulkitaan oikeusvarmuuden periaatteeseen nähden.
- 39 Mainitun oikeudenkäyntimenettelyä sääntelevän määräyksen mukaan ”jokaisen oikeudenkäyntiasiakirjan alkuperäiskappaleen on oltava [kyseisen] asianosaisen asiamiehen tai asianajajan allekirjoittama”.
- 40 Tätä määräystä on tulkittava siten, että siinä edellytetään, että alkuperäisessä kannekirjelmässä on oltava kantajan valtuuttaman asianajajan omakätinen allekirjoitus (asiassa FTA annetun määräyksen 23, 26 ja 27 kohta). Tällainen tulkinta on omaksuttu kirjaajan ohjeissa, joiden 6 artiklan 3 kohdassa veloitetaan kirjaaja hyväksymään ainoastaan asiakirjat, joissa on ”asianajajan – – alkuperäinen allekirjoitus”.
- 41 Virkamiestuomioistuin on täten perustellusti katsonut valituksenalaisen määräyksen 24 ja 25 kohdassa, että se, että Eistrupin asianajaja käytti allekirjoituksensa toisintavaa leimaa kannekirjelmää jätettäessä, muodosti sääntöjenvastaisuuden, koska kyseisellä leimalla tehty allekirjoitus ei ollut välittömästi merkitty allekirjoitus, kuten työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa edellytetään. Vaikka kyseessä olevalla leimalla nimittäin on toisinnettu asianajajan allekirjoituksen muoto, tästä huolimatta tällainen allekirjoitustapa on luonteeltaan välillinen ja kannekirjelmässä ei ollut asianajajan alkuperäistä allekirjoitusta.
- 42 Mikään Eistrupin esittämistä väitteistä ei ole sen luonteinen, että sillä horjutettaisiin tätä johtopäätöstä.

- 43 Niinpä ensimmäiseksi on hylättävä pätemättömänä Eistrupin väite, joka perustuu edellä mainitussa asiassa Le Levant 001 ym. vastaan komissio annettuun tuomioon ja jossa hän esittää, että koska kyseisessä tuomiossa hyväksyttiin kanteen nostamiseksi asianajajalle työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti annettuun valtuutukseen merkityn allekirjoituksen näköiskappale, tuomiossa määriteltiin kirjaajan ohjeiden 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”allekirjoitus”, ja että tällä määritelmällä on merkitystä nyt esillä olevan asian kannalta (ks. edellä 34 kohta).
- 44 Tältä osin riittää, kun todetaan, että työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan b alakohdassa edellytetään ainoastaan ”selvitystä siitä, että asianajajalle annettu valtuutus [on annettu asianmukaisesti]”. Tällaisen selvityksen ei välttämättä ole oltava asiakirja, jossa on valtuuttajan omakätinen allekirjoitus. Vaikka kirjaajan ohjeiden 7 artiklan 3 kohdassa edellytetään ”valtakirjaa, jonka on allekirjoittanut – oikeushenkilön edustaja”, tätä kohtaa ei voida tulkita siten, että sillä muutetaan työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan b alakohdassa olevaa määräystä – jota ei edes voitaisi muuttaa kirjaajan ohjeilla – vaan se on paremminkin ymmärrettävä siten, että siinä viitataan tällaisen valtuutuksen tavanomaisimpaan muotoon sulkematta kuitenkaan pois mitään muuta mahdollisuutta osoittaa, että valtuutus on annettu asianmukaisesti. Sitä vastoin työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuoto ei salli allekirjoittamattoman kannekirjelmän hyväksymistä, vaikka osoitettaisiinkin, että asianajaja tai asiamies, jonka nimissä kannekirjelmä on jätetty, on hyväksynyt sen muun muotoisesti kuin merkitsemällä omakätisen allekirjoituksen.
- 45 Toiseksi, kun otetaan huomioon työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa esitetty muodollinen vaatimus, vetoaminen edellä mainitussa asiassa FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR annettuun tuomioon, jossa viitataan SMHV:n sisäiseen päätökseen, jonka mukaan asiasta vastaavien virkailijoiden allekirjoituksen näköiskappaleen käyttö viraston päätöksissä, tiedoksiantoissa ja ilmoituksissa on mahdollista, on merkityksetön nyt esillä olevassa asiassa. Yleisesti ottaen sillä seikalla, että faksin, teleksin, sähköpostin tai sähköpostin käyttö on hyväksyttyä aloilla, joihin ei sovelleta yhtä ankaria muotoedellytyksiä, kuten tiedonannot yhteisön tavaramerkkiä koskeissa asioissa (yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 täytäntöönpanosta 13.12.1995

annetun komission asetuksen 55 ja 79–82 sääntö (EY) N:o 2868/95 (EYVL L 303, s. 1)), ei ole merkitystä asian kannalta.

- 46 Kolmanneksi sama pätee väitteeseen, jonka mukaan asianosaisille osoitettujen käytännön ohjeiden I kohdan 2 alakohdasta on a contrario pääteltävä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyy sähköpostia käytettäessä käsin luodun allekirjoituksen näköiskappaleen (ks. edellä 30 kohta). Mainituissa ohjeissa on kyse ainoastaan teknisten tiedonsiirtovälineiden käytöstä sellaisina kuin niitä tarkoitetaan työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa. Tämän johdosta näillä ohjeilla ei ole merkitystä kyseisen artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan tulkinnan kannalta.
- 47 Virkamiestuomioistuin on kuitenkin katsonut, että kun otetaan huomioon asian olosuhteet, se, että Eistrupin asianajaja oli rikkonut työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, ei voinut johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen. Virkamiestuomioistuin katsoi täten, että omakätistä allekirjoitusta koskevaa vaatimusta voidaan olla soveltamatta, mikäli asian olosuhteet sitä edellyttävät.
- 48 Tältä osin on muistutettava, että se, että valtuutuksen saanut asianajaja ei ole omakätisesti allekirjoittanut kannekirjelmää, ei kuulu niihin muotovirheisiin, jotka voidaan korjata yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan toisen kohdan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 6 kohdan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan ohjeiden 6 artiklan 1, 4 ja 5 kohdan mukaisesti.
- 49 Lisäksi, vaikka työjärjestyksen 43 artiklan 6 kohdassa, työjärjestykseen 6.12.2000 tehtyjen muutosten jälkeen (EYVL L 322, s. 4), sallitaankin faksin ja sähköpostin käyttö, tietojen välittäminen pätevästi näillä teknisillä välineillä edellyttää, että ”asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale” toimitetaan ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimen kirjaamoon viimeistään kymmenen päivän kuluessa. Lisäksi, vaikka työjärjestyksen 43 artiklan 7 kohdassa, työjärjestykseen 12.10.2005 tehtyjen muutosten jälkeen (EYVL L 298, s. 1), mahdollistetaan se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistavalla päätöksellä määrittää edellytykset, joiden täytyessä kirjaamoon sähköisesti toimitettua oikeudenkäyntiasiakirjaa ”pidetään kyseisen asiakirjan alkuperäiskappaleena”, on kuitenkin todettava, että tällaista päätöstä ei ole vielä tehty.

- 50 Tämän johdosta yhteisön oikeudenkäyntimenettelyä sääntelevien määräysten nykytilassa asianajajan omakätisesti kannekirjelmän alkuperäiskappaleeseen merkitsemä allekirjoitus on ainoa keino varmistua siitä, että vastuun kyseisen asiakirjan laatisemisesta ja sisällöstä kantaa henkilö, jolla on oikeus edustaa kantajaa yhteisöjen tuomioistuimissa (ks. vastaavasti asiassa FTA annetun määräyksen 25 ja 26 kohta).
- 51 Työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisen omakätistä allekirjoitusta koskevan vaatimuksen tarkoituksena on täten oikeusvarmuuteen pyrkien varmistaa kannekirjelmän autenttisuus ja sulkea pois vaara siitä, että kannekirjelmää ei tosiasiallisesti ole laatinut sitä varten valtuutettu henkilö. Tätä vaatimusta on näin ollen pidettävä olennaisena muotomääräyksenä, ja sitä on tulkittava tiukasti, joten sen noudattamatta jättäminen johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen.
- 52 Mitä tulee kantajan valtuuttaman asianajajan allekirjoituksen toisintavan leiman merkitsemiseen kannekirjelmään, tältä osin on todettava, että tällainen välillinen ja mekaaninen tapa ”allekirjoittaa” ei itsessään mahdollista sen toteamista, että asianajaja itse on välttämättä allekirjoittanut kyseessä olevan oikeudenkäyntiasiakirjan.
- 53 Virkamiestuomioistuimen valituksenalaisen määräyksen 25 kohdassa esittämän sen toteamuksen osalta, jonka mukaan Eistrupin asianajajan esittämät selvitykset eivät jättäneet pienintäkään epäilystä siitä, että kyseinen asianajaja todella oli allekirjoit-

tanut kannekirjelmän, on huomautettava, että kannekirjelmää, joka sen jättämishetkellä sisältää olennaisen virheen, ei voida korjata pelkällä jälkikäteisellä ja varsinaisesta oikeudenkäyntiasiakirjasta erillisellä ilmoituksella, koska vaatimus omakätisestä allekirjoituksesta ei kuulu niiden muotomääräysten joukkoon, jotka voidaan korjata oikeudenkäynnin kuluessa (ks. edellä 48 kohta). Lisäksi tällainen ilmoitus ei myöskään ole itsessään riittävä, jotta sillä tehtäisiin päteviksi sähköpostit tai faksit, mikäli niiden lisäksi ei ole toimitettu ”asiakirjan allekirjoitettua alkuperäiskappaletta”.

54 On lisättävä, että vaikka Eistrup on vahvistanut, että hänen asianajajansa oli henkilökohtaisesti allekirjoittanut kannekirjelmän asianajajan allekirjoituksen toisintavalla leimalla (valituksenalaisen määräyksen 20 kohta), tästä huolimatta on todettava, että kannekirjelmän allekirjoitustapa kuuluu puhtaasti kyseessä olevan asianajotoimiston sisäisen toiminnan piiriin eikä sitä tavanomaisesti voida saattaa sen paremmin vastapuolen kuin tuomioistuimenkaan valvonnan alaiseksi. Kyse ei täten ole olosuhteesta, joka objektiivisesti on sen luonteinen, että sen ansiosta voidaan varmistua epäilyksettä siitä, että vastuun kyseisen asiakirjan laatimisesta ja sisällöstä on kantanut Eistrupin asianajaja.

55 Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-229/05 P, PKK ja KNK vastaan neuvosto, 18.1.2007 antamalla tuomiolla (Kok. 2007, s. I-439, 114-119 kohta) ei estetä tähän johtopäätökseen pääytymistä. Tuossa tuomiossa, jossa oli kyse kantajan asianajajan lausumista, joilla pyrittiin legitimoimaan kantajan hänelle antama valtuutus, yhteisöjen tuomioistuin totesi, että nämä lausumat, jotka on antanut jäsenvaltion asianajajayhteisön jäsen, jota tämän johdosta sitovat ammattieettiset säännöt, riittävät tuon asian erityisolosuhteissa sen toteen näyttämiseen, että kantaja on kelpoinen valtuuttamaan asianajajia. Kyseisen tuomion erityispiirteen muodosti kuitenkin se seikka, että kantajana oli järjestö, joka ei ollut oikeushenkilö, minkä johdosta yhteisöjen tuomioistuin korosti, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön, yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen määräyksiä ei ollut luotu siinä tarkoituksessa, että kyseisen kaltaiset järjestöt voisivat nostaa kanteita. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tässä poikkeuksellisessa tilanteessa oli asianmukaista välttää liiallista muodollisuutta ja hyväksyä se, että kantajana oleva järjestö voi millä tahansa keinolla näyttää toteen, että sillä oli oikeus valtuuttaa asianajat.

- 56 Sitä vastoin nyt esillä olevassa asiassa ei ole kyse tällaisesta poikkeuksellisesta tilanteesta, koska omakätistä allekirjoitusta koskeva vaatimus, joka on olennainen menettelymääräys (ks. edellä 51 kohta), on nimenomaisesti vahvistettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan määräyksissä, sellaisina kuin niitä on tulkittu edellä mainitussa oikeuskäytännössä.
- 57 Tätä päätelmää ei horjuteta myöskään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz ym. vastaan komissio, 13.1.2004 antamalla tuomiolla (Kok. 2004, s. II-1, 42–45 kohta), koska mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa kannekirjelmä todella sisälsi kantajan asianajajan omakätisen allekirjoituksen ja koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi varmistaa kyseisen allekirjoituksen autenttisuuden vertaamalla sitä kyseisen asianajajan muihin allekirjoituksiin, eli objektiivisten seikkojen perusteella eikä ainoastaan asianajajan jälkikäteisen ja kyseessä oleviin asiakirjoihin nähden ulkopuolisen lausuman perusteella.
- 58 Edellä esitetyistä syistä omakätisen allekirjoituksen puuttumista ei voida myöskään katsoa korjatuksi siitä syystä, että Eistrupin kannekirjelmä oli annettu vastaajalle tiedoksi tai että virkamiestuomioistuin oli vastaanottanut Eistrupilta kannekirjelmästä hänen asianajajansa omakätisesti allekirjoittaman version (valituksenalaisen määräyksen 27 kohta). Kanne ei nimittäin luonnollisestikaan voi tulla sellaiseksi, että se voidaan ottaa tutkittavaksi, pelkästään siitä syystä, että se annetaan tiedoksi vastapuolelle. Eistrupin uuden kannekirjelmän toimittamisen osalta riittää, kun todetaan, että se on jätetty virkamiestuomioistuimeen vasta 16.6.2006. Kuten parlamentti on perustellusti todennut, tämä jättäminen on tapahtunut kanteelle asetetun määräajan päätyttyä.
- 59 Lopuksi on muistutettava, että virkamiestuomioistuin katsoi, ettei parlamentti ollut osoittanut, että puolustautumisoikeuksia loukattaisiin, jos kanne otettaisiin tutkittavaksi, kun taas kanteen jättäminen tutkimatta sellaisen menettelyllisen edellytyksen noudattamatta jättämisen vuoksi, jolla ei ole merkittävää vaikutusta lainkäyttöön,

loukkaisi suhteettomasti perusoikeutta, joka koskee oikeutta tuomioistuinkäsittelyyn (valituksenalaisen määräyksen 28 ja 29 kohta). Tältä osin on korostettava, että työjärjestyksen 43 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu omakätistä allekirjoitusta koskeva vaatimus on olennainen menettelymääräys (ks. edellä 51 kohta). Olennaisen menettelymääräyksen rikkominen puolestaan johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen (ks. vastaavasti asia T-101/92, *Stagakis v. parlamentti*, määräys 8.2.1993, Kok. 1993, s. II-63, 8 kohta) ilman, että on tarpeen tutkia tällaisen rikkomisen vaikutuksia tai esimerkiksi selvittää, onko omakätisen allekirjoituksen puuttuminen kannekirjelmästä aiheuttanut vahinkoa vastapuolelle (ks. vastaavasti asia C-286/95 P, komissio v. ICI, tuomio 6.4.2000, Kok. 2000, s. I-2341, 42 ja 52 kohta).

60 Tämän johdosta se, että kantajan valtuuttama asianajaja merkitsee kannekirjelmään allekirjoituksensa toisintavan leiman, johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen riippumatta niistä olosuhteista, jotka valituksenalaisessa määräyksessä on otettu huomioon.

61 Edellä esitetyillä perusteilla virkamiestuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että todettu menettelysääntöjen rikkominen ei voinut johtaa kanteen tutkimatta jättämiseen, kun otettiin huomioon asian olosuhteet.

62 On kuitenkin muistutettava, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen esittämät perustelut olisivatkin yhteisön oikeuden vastaisia, valitus on hylättävä, jos tuomiolauselman tueksi on esitetty sellaisia muita perusteluita, että siitä ilmenevä lopputulos on perusteltu (ks. asia C-30/91 P, *Lestelle v. komissio*, tuomio 9.6.1992, Kok. 1992, s. I-3755, 28 kohta; ks. vastaavasti myös asia C-294/95 P, *Ojha v. komissio*, tuomio 12.11.1996, Kok. 1996, s. I-5863, 52 kohta).

- 63 Nyt esillä olevassa asiassa Eistrup on vedonnut tapahtuneen erehdyksen anteeksiannettavaan luonteeseen.
- 64 Tältä osin on todettava, että anteeksiannettava erehdys ei voi johtaa siihen, että sen johdosta voitaisiin ottaa tutkittavaksi kanne, josta puuttuu omakätinen allekirjoitus, vaan siihen, että kanteelle asetettu määräaika ei asianosaisen osalta kulu ja täten kannekirjelmän sääntöjenmukaisesti allekirjoitettua versiota, joka jätettiin virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 16.6.2006, ei olisi jätetty liian myöhään.
- 65 Riittää kuitenkin, kun todetaan, että Eistrup ei ole vedonnut poikkeuksellisiin olosuhteisiin, jotka olisivat estäneet hänen asianajajansa merkitsemästä omakätistä allekirjoitusta kannekirjelmään, eikä osoittanut, että hänen asianajajansa on allekirjoitusleimaa käyttäessään noudattanut kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaisella tavalla asioista perillä olevalta henkilöltä (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat T-33/89 ja T-74/89, Blackman v. parlamentti, tuomio 16.3.1993, Kok. 1993, s. II-249, 34 kohta ja asia T-63/96, Fichtner v. komissio, tuomio 9.7.1997, Kok. H. 1997, s. I-A-189 ja II-563, 25 kohta). Merkityksellisten tekstien ja erityisesti kirjaajan ohjeiden 6 artiklan 3 kohdan ja asiassa FTA annetun määräyksen sisällön tarkastelun olisi tullut johtaa siihen, että kyseinen asianajaja, huolellisena ja asioista perillä olevana ammattilaisena allekirjoittaa kannekirjelmän omakätisesti.
- 66 Tästä syystä esillä olevassa asiassa ei voida pätevästi vedota anteeksiannettavan erehdyksen käsitteeseen.
- 67 Tästä syystä valituksenalainen määräys on kumottava.

Oikeudenkäyntiväite

- 68 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä olevan 13 artiklan 1 kohdan mukaan, jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi, mikäli se kumoaa virkamiestuomioistuimen päätöksen, ratkaista asian itse, jos se on ratkaisukelpoinen. Nyt esillä olevassa asiassa tilanne on näin.
- 69 Edellä olevista 38–67 kohdasta ilmenee, että parlamentin virkamiestuomioistuimessa esittämä oikeudenkäyntiväite on hyväksyttävä. Tämän seurauksena Eistrupin kanne on jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 70 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 148 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteltu ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee itse riidan, se päättää oikeudenkäyntikuluista.
- 71 Saman työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, jota sovelletaan valitukseen kyseisen työjärjestyksen 144 artiklan nojalla, määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

72 Kuitenkin mainitun työjärjestyksen 88 artiklan mukaan, jota sovelletaan toimielinten työjärjestyksen 144 artiklan ja 148 artiklan toisen kohdan nojalla tekemiin valituksiin, yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on lähtökohtaisesti vastattava omista kustannuksistaan.

73 Näin ollen kukin osapuoli vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (valituksia
käsittelevä jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen asiassa F-102/05, Eistrup vastaan parlamentti, 13.7.2006 antama määräys kumotaan.**
- 2) Eistrupin virkamiestuomioistuimessa asiassa F-102/05 nostama kanne jätetään tutkimatta.**

- 3) **Kumpikin asianosainen vastaa sekä menettelystä ensimmäisessä oikeusasteessa että valituksesta aiheutuneista omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Vesterdorf

Jaeger

Pirrung

Vilaras

Legal

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä toukokuuta 2007.

E. Coulon

kirjaaja

B. Vesterdorf

presidentti